

## Identificatie en typering van TOETS VOOR AUDITIEVE ANALYSE EN FONEMENDICTEE BIJ DE SVS-V



Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	<p>Toets voor Auditieve Analyse (AA) en Fonemendictee (FD) bij de SVS-V – 2003. De toetsen zijn ontwikkeld door Ludo Verhoeven van de Citogroep. Ze zijn beschikbaar via <a href="https://mijnonderwijs2.vlaanderen.be">https://mijnonderwijs2.vlaanderen.be</a>.</p> <p>De toetsen kunnen gebruikt worden als aanvullende toetsen bij de <u>DMT-V</u> en de <u>SVS-V</u>. Er zijn weliswaar geen Vlaamse vergelijkingsgegevens beschikbaar, maar de Nederlandse kunnen een indicatie geven.</p> <p>Beide toetsen zijn gebundeld in dezelfde handleiding. Daarom nemen we ze ook binnen deze toolkit</p>
2. <u>Wat en voor wie?</u>	<p>De toetsen zijn bedoeld voor leerlingen van het eerste leerjaar die ernstige problemen lijken te hebben met spelling. Dat kan worden vastgesteld aan de hand van de <u>DMT-V</u> en de <u>SVS-V</u>. Het gaat om de leerlingen die op die toets een niveau D of E gescoord hebben en om de leerlingen die binnen één of meer spellingcategorieën meer dan de helft van de woorden fout hebben geschreven. Eventueel kan de toets ook bij andere leerlingen afgenomen worden.</p> <p>De toetsen meten de beheersing van respectievelijk de auditieve analyse en van de klank-letter-koppeling.</p>
3. <u>Welk soort instrument?</u>	<p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Toets</b></p> <p><input type="checkbox"/> Volgstelsysteem</p> <p><input type="checkbox"/> Observatiewijzer</p> <p><input type="checkbox"/> Portfolio</p> <p><input type="checkbox"/> Andere</p>
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	De handleiding van de toetsen vermeldt geen afnametijd.
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	<p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Eén meetmoment</b></p> <p><input type="checkbox"/> Meer meetmomenten</p>

	De toetsen zijn bedoeld om afgenomen te worden in februari (Midden leerjaar 1) of juni (Eind leerjaar 1) van het eerste leerjaar, als vervolg op de afname van de SVS-V.
6. <u>Klassikale of individuele afname?</u>	<input checked="" type="checkbox"/> <b>Klassikaal</b> <input checked="" type="checkbox"/> <b>Individueel</b> De Toets voor Auditieve Analyse wordt individueel afgenomen. Het Fonemendictee kan zowel individueel als groepsgewijs worden afgenomen.
7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u>	<input checked="" type="checkbox"/> <b>Leerlingenniveau</b> <input type="checkbox"/> <b>Klasniveau</b> <input type="checkbox"/> <b>Schoolniveau</b> De toetsen geven informatie op leerlingenniveau. De toetsresultaten kunnen ingevuld worden op de achterzijde van het analyseformulier van de SVS-V. Indien de school gebruik maakt van het Computerprogramma LOVS, kan de verwerking automatisch gebeuren onder de naam Toets voor Auditieve Analyse en Fonemendictee.
<b>Omschrijving van het instrument</b>	
8. <u>Welke vaardigheden?</u>	<b>Vaardigheden:</b> <input type="checkbox"/> Lezen <input checked="" type="checkbox"/> <b>Schrijven</b> <input type="checkbox"/> Spreken/Gesprek <input type="checkbox"/> Luisteren  <b>Competenties:</b> <input checked="" type="checkbox"/> <b>Taalcompetentie</b> <input type="checkbox"/> Zelfsturende competentie <input type="checkbox"/> Leercompetentie <input type="checkbox"/> Sociale competentie  <b>Deelcompetenties:</b> De toetsen van SVS peilen naar de <b>taalcompetentie</b> binnen <b>schrijven</b> . De toetsen vinden aansluiting bij volgend doel uit het doelenkader: – Spellingsafspraken en -regels toepassen.
9. <u>Wat doen de leerlingen?</u>	Voor AA: de bedoeling is dat de leerlingen woordstukjes verklanken, d.w.z. woordstukjes uitspreken zoals ze klinken in een woord. De toetsafnemer spreekt 20 woorden duidelijk articulerend uit, de leerlingen zeggen

	<p>elk woord na in woordstukjes. Bv. 'aap' – 'aa / p'</p> <p>Voor FD: de bedoeling is dat leerlingen de juiste grafemen (letters) aan afzonderlijke fonemen (klanken) koppelen. Elke leerling krijgt een toetsboekje met 34 prenten. De toetsafnemer zegt bij elke prent welk foneem (bv. 'mm') de leerlingen erbij moeten schrijven. De leerlingen schrijven de juiste letter op. Bv. 'Kijk naar het plaatje van de soep. Schrijf achter dat plaatje de 'ss' van soep.' De leerlingen schrijven 's'.</p>
<p><b>10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u></b></p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Screening</b></p> <p><input type="checkbox"/> Diagnose</p> <p><input type="checkbox"/> Andere</p> <p>Voor AA: op basis van de toetsuitslag kan nagegaan worden hoe vaardig een leerling is in auditieve analyse. Voor het remediëren van problemen met auditieve analyse kun je normaal gezien putten uit oefeningen voor herhaling en verrijking in de gebruikte leesmethode.</p> <p>Voor FD: op basis van de toetsuitslag kan nagegaan worden in welke mate een leerling de klank-letter-koppeling beheerst. In de handleiding van de toets worden enkele mogelijke oefeningen meegegeven die aangeven hoe je kan werken rond klank-letter-koppelingen en klank(contrast)en.</p> <p>In de handleiding van de toetsen wordt ook verwezen naar enkele Noord-Nederlandse oefenmaterialen.</p>
<p><b>11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u></b></p>	<p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Vergelijking mogelijk met andere leerlingen (normgerelateerde vergelijking)</b></p> <p><input type="checkbox"/> Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking)</p> <p><input type="checkbox"/> Geen vergelijking normen</p> <p>De toetsen zijn in februari en in mei 1990 op een groot aantal scholen bij alle leerlingen in groep 3 (leerjaar 1 in Vlaanderen) –goede en zwakke spellers- afgenomen.</p> <p>De scores van de leerlingen op de toetsen wordt omgezet in drie beheersingsgroepen (op basis van de procentuele score) om een vergelijking mogelijk te maken. De drie groepen zijn: hoog, matig en onvoldoende.</p>
<p><b>Criteria voor een goed evaluatie-instrument<sup>1</sup></b></p>	

<sup>1</sup> Invulling van de concepten gebeurde op basis van de Studie naar de wenselijkheid en haalbaarheid van de invoering van centrale taaltoetsen in Vlaanderen in functie van gelijke onderwijskansen (CTO – KU Leuven, 2006) en de Visietekst Breed Evalueren (Steunpunt Gelijk Onderwijskansen, 2008).

<p><b>12. <u>Wat meet het instrument?</u></b></p>	<p>De handleiding van de toetsen AA en FD geeft informatie over:</p> <p><input type="checkbox"/> Waarop ze zich baseerden voor het opstellen van het evaluatie-instrument (bijvoorbeeld eindtermen, ERK, etc.) en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof. De vergelijkingsgegevens hebben alleen betrekking op de Nederlandse situatie. Vlaamse gegevens zijn niet beschikbaar.</p> <p><input type="checkbox"/> In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde. De toetsen AA en FD meten respectievelijk de auditieve analyse (woorden uiteenleggen in samenstellende klanken) en de klank-letter-koppeling (weten welke grafemen overeenkomen met de verschillende fonemen die in de Nederlandse taal voorkomen), maar in de handleiding wordt niet vermeld of de toetsen effectief aansluiten bij die doelstellingen.</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Geen informatie over validiteit</b></p>
<p><b>13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u></b></p>	<p>De handleiding van de toetsen AA en FD geeft informatie over:</p> <p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Betrouwbaarheid van de toetsafname</b> De handleiding geeft algemene aanwijzingen voor de afname en ook specifieke aanwijzingen per afnamemoment.</p> <p><input type="checkbox"/> De betrouwbaarheid</p> <ul style="list-style-type: none"> <li><input type="checkbox"/> is eerder laag</li> <li><input type="checkbox"/> is eerder middelmatig</li> <li><input type="checkbox"/> is eerder voldoende hoog</li> </ul> <p><input checked="" type="checkbox"/> <b>Betrouwbaarheid van de scoring</b> De handleiding biedt een lijst aan met de goede antwoorden die leerkrachten kunnen gebruiken om de antwoorden te scoren.</p> <p><input type="checkbox"/> Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
<p><b>14. <u>In de praktijk?</u></b></p>	<p>Het leerlingenrapport tonen hoe het staat met de auditieve analyse en de klank-letter-koppelingen. De handleiding biedt houvast door gegevens te vermelden van de vergelijkingsgroepen in de vorm van grafieken en niveau-indicaties.</p> <p>Voor leerlingen die laag scoren is remediëring nodig. Er wordt verwezen naar de taalmethodes en de leerkrachten krijgen ook enkele handvatten mee in de handleiding van de toetsen.</p>
<p><b>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></b></p>	<p>De toetsresultaten kunnen geautomatiseerd verwerkt worden met het computerprogramma van LOVS. Dat betekent tijdswinst, aangezien het niet meer handmatig dient te gebeuren. Alle scores, overzichten en</p>

	rapporten kunnen wel nog handmatig (op papier) gemaakt worden.
<p><b>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit</u></b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Er is een gedetailleerd pakket voorzien, met daarin handleiding, toetsmateriaal, registratieformulieren en inhoudsverantwoording.</li> <li>– Voordeel is dat het om genormeerde toetsen gaat, waardoor het mogelijk is om individuele leerlingen te vergelijken (indien op de geplande meetmomenten afgenomen, nl. halverwege of op het eind van het schooljaar). Het nadeel is wel dat de normering alleen steunt op Nederlands onderzoek. Er zijn gegevens beschikbaar voor Vlaanderen.</li> <li>– Er wordt geen specifieke informatie gegeven over het normeringsonderzoek en over de leerlingen die daarin betrokken waren.</li> <li>– De toetsen zijn methodeonafhankelijk.</li> <li>– Er worden zeer concrete richtlijnen gegeven voor afname en interpretatie van de toetsen, wat de betrouwbaarheid wel groot maakt.</li> <li>– De resultaten kunnen handmatig, maar ook aan de hand van een computerprogramma worden geanalyseerd. Aanwijzingen voor het gebruik van het computerprogramma zijn opgenomen in de handleiding.</li> <li>– Naast toetsen wordt in de handleiding ook verwezen naar diagnostische taken en hulpmaterialen die toelaten om het hele zorgverbredingstraject te doorlopen van signaleren via analyseren tot handelen. Er wordt dus verder gedacht dan enkel de signaleringsfunctie</li> <li>– De spellingtoetsen worden niet onder tijdsdruk afgenomen, zodat kinderen rustig kunnen werken en tijdsdruk de resultaten niet beïnvloedt.</li> </ul>